

Leer over erfrecht

Nieuwe specialisatievereniging van erfrechtadvocaten moet kwaliteit erfrechtadvocaten bevorderen.

Katelijne van Barneveld-Peters¹

Op 18 juni 2013 is de specialisatievereniging Vereniging Erfrecht Advocaten Nederland (www.vean.nl) opgericht. Een aantal jaar geleden is het idee voor een dergelijke specialisatievereniging ontstaan binnen een kleine groep advocaten die zich voornamelijk toelegden op het erfrecht. Er bleek behoefte te zijn aan een vereniging specifiek voor advocaten die zich met het erfrecht bezighouden. De vereniging telt inmiddels 45 leden en er zijn veel aanvragen van advocaten die lid willen worden, maar nog niet voldoen aan de vereisten die de vereniging aan haar lidmaatschap stelt.

De toegenomen vraag naar advocaten die gespecialiseerd zijn in erfrecht hangt samen met een duidelijke groei van het aantal geschillen rondom de afwikkeling van een nalatenschap. Voor die toename is een aantal redenen te noemen. In de eerste plaats heeft de economische groei in de jaren na de Tweede Wereldoorlog tot gevolg gehad dat in die jaren veel vermogen is opgebouwd. Die naoorlogse babyboomgeneratie is aan het overlijden.

Voor de kinderen van de babyboomers geldt juist, en dat is de tweede oorzaak, dat zij het financieel minder goed hebben dan hun ouders. Er is veel vermogen te verdelen, maar de behoefte aan verbetering van hun eigen situatie met behulp van dat vermogen is voor veel kinderen van babyboomers groot. Conflicten over geld en goederen liggen daardoor op de loer.

Een derde belangrijke oorzaak is de toename van het aantal samengestelde gezinnen. Méér scheidingen, tweede huwelijken en daardoor méér samengestelde gezinnen. Dit heeft onder meer tot gevolg dat de 'gunfactor' bij het verdelen van de nalatenschap kleiner is – het familiekapitaal moet gedeeld worden met kinderen van andere ouders. Daardoor ontstaan ruzies.

Door al deze factoren is het aantal conflicten toegenomen en de behoefte aan bijstand van een erfrechtsspecialist gegroeid. De notaris kan die behoefte niet vervullen omdat deze vaak een bemiddelende rol vervult en geen partij mag trekken. Na de invoering van het nieuwe erfrecht is procederen ook een meer voor de hand liggende optie geworden. In het erfrecht ontstonden voor advocaten, kortom, kansen.

Het gat in de markt werd opgemerkt en er kwamen de afgelopen jaren advocaten bij. Vaak waren deze advocaten afkomstig uit het notariaat, soms ook waren het advocaten die hun bakens wilden verzetten.

Toch zijn er binnen de advocatuur maar weinig advocaten die verstand hebben van het erfrecht. Je studeerde notarieel recht als je notaris wilde worden, niet als je ambitie in de advocatuur lag. Advocaten gespecialiseerd in echtscheidingen gingen zich bezighouden met erfrechtzaken, zich niet bewust van de vele valkuilen in het erfrecht.

Opleidingsinstituten bieden inmiddels weliswaar basiscursussen aan, maar met de kennis verworven tijdens zo'n basiscursus kun je wellicht een eenvoudige nalatenschap afwickelen. Is de

materie juridisch echter complexer – is de legitieme geschonden, gooit stiefmoeder het familiekapitaal over de balk, is er een huis in Spanje – dan is meer kennis vereist.

Om die kennis te verspreiden is de nieuwe vereniging voor erfrechtadvocaten opgericht. De leden komen vier keer per jaar bijeen om over ingewikkelde kwesties van gedachten te wisselen. Jurisprudentie wordt besproken en per bijeenkomst is er een thema. De VEAN heeft bovendien samen met de Academie voor de Rechtspraak een leergang Erfrecht opgezet waarin alle facetten van het erfrecht aan de orde komen, alsmede onderdelen van het belastingrecht en het internationale erfrecht.

Om de kwaliteit van de leden van de erfrechtvereniging te waarborgen, is een toelatingsexamen in het leven geroepen. De eerste advocaten zullen in juni hun mondelinge examen afleggen. Daarnaast is één van de vereisten dat een lid zich minimaal 350 uur per jaar met erfrecht bezighoudt.

De Orde geeft sinds kort een keurmerk af aan specialisatieverenigingen. De eis die de Orde daarbij stelt is vijfhonderd uur per jaar. Dat beschouwt het bestuur van de erfrechtvereniging nu nog als te hoog. Hoewel een aantal leden zeker aan deze eis voldoet, zou die eis op dit moment de toegang tot de vereniging te veel beperken. De leden moeten ook de kans krijgen om bekendheid als advocaat erfrecht op te bouwen. Voor de toekomst is het verkrijgen van het kwaliteitskeurmerk van de Orde zeker een streven.

¹ Katelijne van Barneveld-Peters is erfrechtadvocaat en mediator in Arnhem.